BIULETYN INFORMACYJNY IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ W GDYNI

WYCHODZI 3 RAZY W MIESIĄCU

ROK I. | **GDYNIA,** dnia 12 czerwca 1932 | NR. 14

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: Izba Przemysłowo-Handlowa w Gdyni
Referat Prasowy, ul. Świętojańska, tel. 1643.
PRENUMERATA: w kraju kwartalnie 3 zł., zagranicą 5 zł.
Konto P. K. O Nr. 04.415. Cennik ogłoszeń wysyła się na żądanie.

TREŚĆ:

Nakładem Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni — Redaktor Józef Kunert L. S. C.

SPRAWA EKSPORTU POLSKIEGO DO U. S. A.

Rynek Stanów Zjednoczonych A. P. jest niezwykle chłonny i przedstawia doskonały teren zbytu dla towarów europejskich. Wykorzystuje ten rynek w znacznej mierze szereg państw europejskich, z małymi wyjątkami, do których niestety należy i Polska. Dlaczego? Pozwolę sobie podzielić się mojemi wrażeniami i doświadczeniami amerykańskiemi.

Wskutek rosnącego kryzysu rząd federalny U. S. A. coraz bardziej podnosi barjery celne i wkracza na zdecydowane tory protekcjonistyczne. Wywołuje to z drugiej strony odwetowy protekcjonizm głównie ze strony tych krajów, do których eksport U. S. A. dotąd był znaczny. Jako skutek tej nad wyraz egoistycznej polityki gospodarczej zanotowano zmniejszenie się eksportu U. S. A. w r. 1931 około 30%. Cyfra ta, groźna dla Stanów i powodująca ogromną nadprodukcję, zmusza w ostatnim czasie sfery gospodarcze do podania rewizji dotychczasową politykę bezwzględnego protekcjonizmu. Mnożą się głosy w prasie gospodarczej Stanów, przestrzegające przed dalszem przeciąganiem struny i nawołujące do zastanowienia się w tej zabójczej dla przemysłu amerykańskiego polityce preferencyjnej. I zdaje się, że z pewnym skutkiem, bowiem ostatnio nie zanotowano większych zwyżek stawek celnych w U. S. A.

Pomimo to, polityka taka nie stoi na przeszkodzie znacznemu eksportowi do U. S. A., w którym prym trzymają Niemcy, Italja i Kanada.

By towar miał popyt w U. S. A. potrzeba:

1. należycie zareklamować dany towar,
2. przyzwyczaić do niego klijenta,
3. dawać towar zawsze w stałej doskonałej jakości i opakowaniu, oraz ściśle określonym gatunku,
4. mieć popytowy towar zawsze w dostatecznej ilości na rynku.

Amerykanin przyzwyczaja się do określonego towaru, w określonym, standaryzowanym opakowaniu. Nie lubi tracić czasu na wybór pomiędzy różnemi gatunkami, nie orjentuje się w nich, i nie dowierza nowym rzeczom, chyba, że nowy towar lub gatunek wprowadza się na rynek szeroką reklamą (ogromnie drogą). To też raz mocno wprowadzony na rynek towar, specjalnie jadalny, i to w doborowym tylko gatunku, liczyć może na stały i masowy zbyt. — Każdy importer do tych zasadniczych postulatów rynku amerykańskiego winien się bezwzględnie zastosować, inaczej na powodzenie liczyć nie może.

Hurtownik amerykański, wobec takiego stanu rzeczy, interesuje się tylko takim towarem, który może być masowo i stale importowany, bowiem spopularyzowanie i wprowadzenie go na rynek dużo go kosztuje. Dla dorywczych interesów importowych nie wykazuje zainteresowania, wobec czego zbyt w U. S. A. mniejszej partji towaru, sprzedawanej dorywczo, jest zawsze wątpliwy i mało zyskowny.

Pozatem hurtownik wchodzi w stały kontakt handlowy tylko z wielkiemi firmami, które gwarantować mu mogą nie tylko ciągłość dostawy danego towaru, lecz jednocześnie i zupełną nienaganność i pierwszorzędność towaru pod względem gatunku i opakowania. Wszelkie uchybienia, chociażby i drobne pod względem gatunku i opakowania, raz na zawsze zrazić mogą odbiorcę do dostawcy. Najbardziej drobiazgowa standaryzacja gatunkowa i co do zewnętrznego wyglądu jest nieodzownym wa-

runkiem importu do U. S. A. A zdaje się, że pod tym względem niemało grzeszymy, skandal bowiem z eksportowym masłem naszym w Anglji jest świeżo w pamięci.

Spotyka się w U. S. A. cały szereg artykułów t. zw. narodowych, sprowadzanych ze starego kraju ojczystego specjalnie dla amerykanów danej narodowości. Tak dla Włochów masami sprowadza się oryginalne salami, wędliny, sery włoskie, oliwę, a nawet jarzyny i ryby. Dla Czechów szynki, sery i cukierki, dla Hiszpanów owoce i oliwę itd. Spotykamy np. w New Yorku w dzielnicy włoskiej całe ulice z magazynami, zawalonemi oryginalnemi produktami włoskiemi ze znaczkiem o barwach włoskich i z napisem Made in Italia. To samo w dzielnicy chińskiej — pełno oryginalnych produktów i wyrobów chińskich.

Jasne, że wskutek wysokiego cła, produkty te są droższe, niż równoznaczne produkty amerykańskie, jednak mają one ogromny i zapewniony zbyt i w ten sposób miljony dolarów płyną z Ameryki do kraju macierzystego Jest to godny podziwu patrjotyzm i przywiązanie do ojczystych wyrobów i produktów. Czy 4-miljonowe wychodźtwo polskie i polsko-żydowskie również nie popierałoby wyroby polskie? Należy przypuszczać, że tak, gdyby tylko wyroby te w doborowym gatunku zjawiły się na rynku amerykańskim, bo dotąd ich tam niema. W pewnym większym sklepie delikatesowym na 56 ulicy w New Yorku znalazłem wszelkie wyroby europejskie: nawet z Łotwy, Estonji, Jugosławji, tylko nie było nic z Polski. Podczas bytności w U. S. A. generał Dreszer niejednokrotnie poruszał tą sprawę śród naszego wychodźtwa i wszędzie znalazł należyte zrozumienie i zachętę.

Konjunktura na dany towar niezwykle szybko zmienia się w U. S. A. Jednakowoż wahania te podlegają pewnym określonym tradycjom. N. p. masło deserowe stale tanieje w miesiącach zimowych, kiedy podczas transportu nie psuje się i dowóz jest łatwy, natomiast podczas 6—8 gorących miesięcy drożeje. Zimą 1 funt (453 gr) kosztował 25 centów, latem cena dochodzi do 40 centów. Wyzyskanie tej zmiennej a stałej konjunktury przez nas byłoby wskazane dowożąc latem masło z Polski w chłodniach okrętowych (American Scantic Line).

Podobne wahania cen zaobserwować można z wędlinawi i bekonami i wielu innemi artykułami. Rozchodzi się tylko o to, że sfery gospodarcze na najkrótszej drodze informowane być muszą o cenach i konjunkturze rynkowej w U. S. A. Niestety, jak to stwierdziłem, raporty konsularne, doskonale zresztą opracowane, nie dochodzą w należytym czasie do sfer gospodarczych i często grzęzną w archiwach ministerjalnych i w instytucie Eksportowym. Należy raporty te bezpośrednio kierować i do izb P.-H. oraz odpowiednich centralnych organizacyj branżowych. Konsulaty działają w myśl instrukcji z Centrali w Warszawie i nie ponoszą winę za to, że raporty albo zupełnie nie docierają do zainteresowanych, albo docierają po niewczasie. Narzekania na bezczynność naszych placówek konsularnych są bezpodstawne. Stwierdziłem n. p., że z 3 kolejnych, wyczerpujących raportów jednego z konsulatów o znacznych możliwościach eksportowych z Polski określonego towaru — ani jeden nie dotarł ani do którejś z Izb P.-H., ani do branżowych organizacyj. Jest to charakterystyczne.

Czy raporty konsularne mają zadanie powiększać tylko ilość makulatury w urzędach warszawskich? Mijałoby się to gruntownie z samym celem istnienia konsulatów, placówek o nastawieniu przedewszystkiem gospodarczym. Rewizja dotychczasowego systemu wysyłania raportów wydaje się być konieczną i pilną, gdyż rozchodzi się tu o największy pospiech i wykorzystanie konjunktury, trwającej czasami bardzo krótko.

By umożliwić, ożywić i rozwinąć należycie eksport wyrobów i produktów polskich do Stanów Zjednoczonych należałoby stworzyć poważne towarzystwo amerykańsko-polskie, zasobne w kapitały z jasnym planem działania, znające osobliwości rynku amerykańskiego i polskiego, któreby zajęłoby się eksportem polskim na większą skalę, odpowiadającej wymogom i zwyczajom amerykańskim. Pojedyńcza, chociażby największa firma, zadaniu temu sprostać nie jest w stanie. Również wszelkie syndykaty i kartele eksportowe nie podołają temu zadaniu wskutek uciążliwej i mało elastycznej z reguły swej organizacji wewnętrznej.

Towarzystwo takie eksportowe zapewnione mieć musi jaknajszersze poparcie tak ze strony czynników rządowych, jak i organizacji gospodarczych. Specjalnie urzędy centralne powinny wszelkie potrzeby i postulaty towarzystwa załatwiać w pierwszym rzędzie, poza kolejką i w tempie najbardziej przyspieszonym. Zwykłe biurokratyczne załatwianie tych spraw w Warszawie okazać się może zgubnem dla towarzystwa. Rozchodzi się tu o Ministerstwa P. i H., Komunikacji i Skarbu. Od tego wszystkiego zależy prosperowanie towarzystwa i nie należy wątpić, że z czasem i do Polski płynąć będą miljony dolarów, jak obecnie płyną do Italji, Czechosłowacji i Niemiec.

Dowiadujemy się, że właśnie zostało w N. Yorku założone podobne towarzystwo pod nazwą „Ampol" i że założyciel towarzystwa, znany działacz polski i wydawca „Nowego Świata" w New Yorku p. Maksymiljan Węgrzynek znajduje się w drodze do Polski. Życzymy Ampolowi pełnego sukcesu. Poczynania jego znajdą bez wątpienia jaknajszersze poparcie ze strony naszych sfer gospodarczych, a należy oczekiwać i rządowych.

Inż. A. Dziedziul
radca Izby P.-H. w Gdyni.

WIADOMOŚCI Z GDYNI

ROZBUDOWA PORTU.

W miesiącu maju nie prowadzono jeszcze robót wodnych przy rozbudowie portu w Gdyni. Rozpoczęto natomiast roboty drogowe, przyczem w ciągu miesiąca sprawozdawczego ukończono budowę zjazdu z wiaduktu Nr. 1, w kierunku dworca i otwarto ruch na nowej drodze w kierunku Łuszczarni Ryżu. Na ul. Stanów Zjednoczonych wykonano w dalszym ciągu około 1.800 m^2 bruku, na ul. Mostowej wykonano około 3.200 m^2 robót ziemnych oraz rozpoczęto darniowanie nasypu. Przy magazynie długoterminowym na ul. Polskiej ułożono chodnik od strony wschodniej.

Przy budowie wiaduktu Nr. 4 ustawiono szalowanie przyczółka południowego i rozpoczęto betonowanie. Przy budowie Chłodni Rybnej firma

„Tri" w dalszym ciągu wykańcza pozostałe roboty budowlane oraz usuwała braki wzgl. usterki stwierdzone w swoim czasie przez Urząd Morski. W dniu 28 maja przystąpiono do rozbiórki istniejącego magazynu oraz baraku mieszkalnego Żeglugi Polskiej. Na miejscu gdzie stał magazyn, ułożone będą tory kolejowe na nadbrzeże Holenderskie.

Przy magazynie Nr. 3 w porcie rozpoczęto naprawę nawierzchni rampy. Przy budowie magazynu długoterminowego Nr. 5 przystąpiono do wykańczania robót.

OBROTY PORTOWE W MAJU.

W maju b. r. ruch statków w porcie gdyńskim wykazał dalszy wzrost, szczególnie co do ilości statków, tonaż bowiem zwiększył się nieznacznie. Na wejściu do portu zanotowano w maju 322 statków o pojemności 239.937 n. t. r., na wyjściu 319 statków o tonażu 231.843 n. t. r. — W porównaniu z tym samym miesiącem roku poprzedniego daje się zauważyć nieznaczny spadek tonażu przy równoczesnem zwiększeniu się ilości statków. Objaw ten należy przypisać spadkowi obrotów artykułami masowemi oraz wzrostowi przeładunków drobnicowych jak również większej liczbie połączeń z mniejszymi portami na Bałtyku.

Podług poszczególnych bander. ruch statków w miesiącu maju przedstawiał się następująco:

	Na wejściu		Na wyjściu	
	statków	n. t. r.	statków	n. t. r.
Polska	42	54.172	35	39.952
W. M. Gdańsk	15	1.082	14	672
Anglja	3	5.195	4	7.963
Danja	43	25.640	38	22.877
Estonja	11	6.965	12	8.153
Finlandja	8	7.718	7	6.680
Grecja	2	5.600	4	10.527
Holandja	13	6.350	13	6.358
Łotwa	8	7.004	9	8.260
Niemcy	55	25.864	57	25.794
Norwegja	18	15.047	20	17.098
St. Zjedn. Am.	4	12.306	4	12.306
Szwecja	97	62.472	100	63.742
Włochy	1	3.053	—	—
Argentyna	1	1.268	1	1.268
Boliwja	1	193	1	193
Razem	322	239.937	319	231.843

Na pierwszem miejscu figurowała, podobnie jak w miesiącu poprzednim bandera szwedzka na drugiem polska, na trzeciem niemiecka.

Średni tonaż statków wynosił w maju 737,2 n. t. r.; średnia ilość statków w porcie 35; średni czas postoju statków 60,2 godz.

Ogólny obrót towarowy w porcie (w obrotach zamorskich) wynosił w maju br. 412.574 ton, z czego 394.191 ton przypada na eksport i 18.383 ton na import. W porównaniu z poprzednim miesiącem zwiększył się ogólny obrót towarowy o 34.156 ton, czyli o 9% podczas gdy w poprzednim miesiącu wzrost obrotów wynosił 18%.

W miesiącu sprawozdawczym import zmniejszył się w dalszym ciągu spadając z 29.476 ton w kwietniu na 18.383 ton w maju, podczas gdy eksport wzrósł w porównaniu z kwietniem o 45.249 ton.

W porównaniu z tym samym miesiącem poprzedniego roku ogólny obrót towarowy portu gdyńskiego zmniejszył się o 64.167 ton czyli o 13%, przyczem zmniejszył się tak ekskport jak i import, ten ostatni o przeszło 70%.

W eksporcie, który wynosił w miesiącu maju 394.191 ton (348.942 ton w kwietniu) zanotowano wzrost przeładunku węgla, cukru, szyn kolejowych i soli kuchennej. Spadł natomiast w porównaniu z poprzednim miesiącem wywóz ryżu wy-

łuszczonego, ziemniaków (koniec sezonu), bekonów oraz nawozów azotowych. — Przeszły przez port w maju większe ilości saletry wapiennej i słupów telegraficznych, nienotowanych w poprzednim miesiącu.

W imporcie, który wynosił w maju tylko 18.383 ton (29.476 ton w kwietniu), spadek obrotów przypisać należy brakowi ryżu surowego w przywozie. Zmniejszył się również import owoców i żużli Thomasa. Wzrósł natomiast dość znacznie w porównaniu z kwietniem przywóz złomu żelaznego i bawełny.

Ruch pasażerski ożywił się bardzo znacznie w związku z sezonem wiosennym i wynosił 1250 osób na wejściu i 252 osób na wyjściu.

Obroty towarowe w maju 1932 r.

Eksport		Import	
ryż wyłuszczony	989	owoce świeże	936
mąka żytnia	29	owoce suszone	388
mąka ryżowa	451	kawa, kakao, herbata	567
ziemniaki	1.694	tytoń	222
cukier	9.419	napoje alkoholowe	15
napoje alkoholowe	27	ryby mrożone	16
bekony	3.533	śledzie solone	109
wędliny	908	żużle Thomasa	1.000
jaja	248	tłuszcze zwierzęce	73
nasiona	183	skóry	357
klepki	237	oleje	99
wełna drzewna	58	żywica	49
słupy telegraficzne	861	kauczuk	6
węgiel (eksportowy)	350.936	wyroby gumowe	23
węgiel bunkrowy	12.564	saletra	28
celuloza	141	juta	1
koks	560	len i konopie	53
nawozy azotowe	4.500	wełna	421
szyny kolejowe	1.604	złom	8.374
cynk	483	miedź	15
wyroby metalowe	32	wyroby metalowe	203
papier	288	maszyny, aparaty i części	140
wyroby włókniste	79	samochody i części	71
sól kuchenna	2.648	papier	431
wyroby gumowe	42	bawełna	2.354
saletra wapienna	1.199	nasiona oleiste	789
bisulfat sodu	201	kopra	683
karbid	161	tłuszcze i oleje roślinne	91
różne	116	szmaty	43
		celuloza	120
		różne	706
Razem	394.191	Razem	18.383

DZIAŁALNOŚĆ POLSKIEJ FLOTY HANDLOWEJ.

W miesiącu maju br. statki polskich przedsiębiorstw żeglugowych przewiozły ogółem około 70.996 ton towarów (bez importu z Anglji). Z poszczególnych przedsiębiorstw „Żegluga Polska" przewiozła w maju 30 952 ton, „Polbryt" 4.446 ton (bez importu z Anglji), „Polskarob" 34.869 ton i „P. T. T. O." 629 ton. W porównaniu z poprzednim miesiącem ilość towarów przewiezionych pod banderą polską zmniejszyła się w dalszym ciągu, przyczem wszystkie przedsiębiorstwa wykazały spadek przewiezionych ładunków Brak dostatecznej ilości frachtów daje się silnie odczuwać szczególnie w imporcie do Polski.

W wywozie z Polski przewiozła polska flota handlowa w maju około 68 544 ton, w przywozie do Polski około 3.041 ton, w przewozie między portami zagranicznemi około 5.340 ton.

Trampy „Żeglugi Polskiej" przewiozły w maju ogółem 24.762 ton towarów, z czego 19.422 w eksporcie z Polski i 5.340 ton w przewozie między portami zagranicznemi.

W maju trampy „Żeglugi Polskiej" odbyły 10 podróży zawijając do następujących portów: Gdynia, Gdańsk, Caen, Rouen, Amsterdam, Brema Göteborg, Kopenhaga, Stavanger, Wallvik, Stockholm, Malmö. W eksporcie przewożono węgiel, szyny kolejowe i drzewo. W przewozie między portami zagranicznemi przewożono węgiel.

Statki kursujące na linjach regularnych „Żeglugi Polskiej" przewiozły w maju ogółem 6.290 ton, z czego 3.838 ton w eksporcie z Polski i 2.452 ton w imporcie do Polski. Podróży odbyto 8, zawitając do portów w Gdyni, Gdańsku, Tallinie, Wyborgu, Helsingforsie, Rotterdamie, Amsterdamie, Antwerpji i Dortrecht.

Statki „Polsko-Brytyjskiego Tow. Okrętowego" przewiozły w maju w eksporcie z Polski do Anglji 4.446 ton, z czego 3.383 ton przez Gdynię i 1.063 ton przez Gdańsk.

Statki Polsko-Skandynawskiego Tow. Transportowego „Polskarob" przewiozły w maju 34.869 ton węgla w eksporcie z Polski, z czego do Szwecji 28.349 ton, do Norwegji 3.260 ton, do Belgji 3.260 ton. W miesiącu sprawozdawczym odbyto 12 podróży z Gdyni do Oxelesund, Stockholmu, Karlskrony, Malmö, Göteborg, Limhamn, Gandawy i Oslo.

Statki Linji Gdynia—Ameryka (P. T. T. O.) odbyły w maju 1 podróż do Ameryki i 2 podróże z Ameryki do Europy. Do Ameryki przewieziono 103 pasażerów, 40 ton towarów i 177 worków poczty. Z Ameryki do Europy przewieziono 1.113 pasażerów, 589 ton towarów i 1.078 worków poczty.

RYNEK FRACHTOWY W MAJU.

Frachtowanie węgla w maju ożywiło się głównie w Szwecji i Norwegji, gdyż zawarto znaczne kontrakty dostawy do tych krajów.

Również sprzedano poważne ilości węgla do Finlandji, podczas gdy wywóz węgla do Danji i Francji na skutek ograniczeń przywozowych odnośnych państw znacznie się zmniejszył.

Do Holandji i Belgji było również mało ładunków, podczas gdy eksport do Włoch pozostał mniejwięcej na poziomie 60—70.000.

Stawki frachtowe były następujące:

1800/200	tons	nach	Malmö	kr.	3,60
12/1500	„	„	Landskrona Gothenburg	„	4,—
18/2000	„	„	„ „	„	3,80
3000	„	„	„ „	„	6,60
2500/3000	„	„	Norrköping		
			Oxelösund	sh.	4/—
			Stockholm	„	4/—
			Gefle	„	4/1½
			Wallvik	„	4/6
2/3000	„	„	Helsingfors	„	4/—
2000	„	„	Lovisa	„	4/3
1000	„	„	Kemi	„	5/3
2700/3000	„	„	Copenhagen	„	4/1½
2700/3000	„	„	Haderslev	„	4/3
1500	„	„	Aarhus	„	4/9

1200	„	„	Mariager	„ 5/—
1000	„	„	Holbäck	„ 5/3
4500	„	„	Amsterdam	„ 4/3
3000	„	„	Amsterdam	„ 4/9
4000	„	„	Antwerpen	„ 3/6
1200	„	„	Rouen	„ 6/9
2000	„	„	Rouen	„ 6/—
3000	„	„	Rouen	„ 5/7½
2000	„	„	Nantes	„ 7/3
2000	„	„	Bordeaux	Fr. 33,—
2500	„	„	Bayonne	„ 35,—
5/6000	„	„	West-Indien	sh. 7/9
			Venedic Trieste	„ 8/9
3000	„	„	Sicilien	„ 8/3
5000	„	„	Algier	„ 8/3

Drzewo.

Po otwarciu żeglugi rozpoczął się sezon eksportu drzewa z Finlandji Szwecji i Bolszewji, na skutek czego frachtowanie drzewa w Gdańsku osłabiło się jeszcze.

Podczas gdy statki linjowe na skutek podaży wielu mniejszych partyj, zwłaszcza drzewa twardego, w większym lub mniejszym stopniu były dobrze zatrudnione przy niezmienionych stawkach, to nieliczne ładunki zostały zafrachtowane z Gdańska do Anglji. Płacono:

około 30/— za std. Baltwood net za D. B. B. do Londynu S. C. D.
około 34/— za std. Baltwood gross za D. B. B. do Hull Victoria D.
około 34/— za std. Baltwood gross za D. B. B. do Tyne Dock
około 36/—38/— za std. Baltwood gross za D. B. B. do Manchester lub Liverpool.

W związku z powyższem utrzymywana w ciągu kilku miesięcy linja z Gdańska do zachodniej Anglji musiała częściowo z powodu braku ładunku, częściowo na skutek niskich frachtów komunikację przerwać:

Poza ładunkami linjowemi zawarto następujące kontrakty:

Łotewski statek około 350 t. pod ładunek tartego drzewa bukowego z Gdańska do Ipswich po stawce 55/— za standard f. o.

Łotewski statek około 520 std. pod ładunek około 480 std. D. B. B. i około 80 cbm. słupów z Gdańska do Grimsby po 32/—

Duński statek około 450 loads podkładów i około 350 loads słupów z Gdańska do Southhampon, załadunek początek czerwca po 10/— wzgl. 17/6 za load.

Niemiecki statek około 1200 ton kompletował około 600 cmb okrągl. osikowe do Londynu. Stawka frachtowa nieznana, gdyż kontrakt zawarto w Londynie.

Podaż ładunków do **Holandji** była bardzo mała. Ładowały 2 polskie statki po 3000 ton do Amsterdamu, z których jeden tylko drzewo i to w większości podkłady na kontrakt, drugi około 1200 t. podkładów jako kompletunek .Pozatem jeden statek niemiecki o pojemności 1000 ton załadował do Amsterdamu 200—300 std. D. B. B. po stawce Hfl. 15,— i kompletował ładunkiem podkładów na kontrakt. Pozatem statki linjowe ładowały drobnicę i mniejsze partje drzewa.

Statki linjowe do Rotterdamu musiały dość ostro konkurować celem otrzymania ładunku. Podczas gdy w początku maja ładowano jeszcze

znaczne partje zboża, to w II połowie miesiąca eksport ustał zupełnie. Poza linjowemi nie zafrachtowano żadnego statku. Stawki frachtowe na drzewo wahały się około Hlf. 15,— za std. wzgl. Hfl. 5,— za m³ drzewa dębowego. — Za cukier do Holandji notowano Hfl. 3,— od tony.

Do Belgji podaż ładunków w porównaniu z pierwszemi miesiącami bieżącego roku znacznie zmalała. Od początku maja zboże ładowano tylko w mniejszych partjach po 100 ton. Sezon eksportu zboża należy zasadniczo uważać za skończony. Znajdujące się na rynku partje drzewa zostały zabrane przez statki linjowe po stawkach 21,— w złocie za std. dla D. B. B. i 7/— w złocie za m³ dla drzewa tartego. Podaż jednak była tak ograniczona, że zafrachtowano pozatem tylko jeden statek motorowy około 450 ton pojemności. Pod koniec miesiąca sprzedano do Antwerpji i Gandawy większą partję drzewa twardego. Dotyczy to 400 m³ dębiny obrobionej do Antwerpji i około 700 m³ dębiny do Gandawy, za które otrzymano przeciętnie fracht 7/— w złocie za m³. Cała partja około 100 m³ została załadowana statkiem linjowym.

Do Francji podaż ożywiła się trochę w drugiej połowie maja. Zafrachtowano kilka statków po 1200 ton do Dunkierki. Ładunki stanowią głównie D. B. B. po stawce 23/— 24/— w złocie za std. drzewo tarte po 8/— w złocie za m³. Załadowano pozatem partję 200 ton ciężkiego zboża po stawce 5/6 w złocie za tonę. Partje do Le Havre, Rouen i Bordeaux odeszły wyłącznie statkami linjowemi. Stawki frachtowe wynosiły 24/— 25/— w złocie za std. do Rouen, za partję około 200 std. do Bordeaux zapłacono 29/— w złocie.

Na początek czerwca zawarto następujące umowy poza-linjowemi:
niemiecki statek około 500 std. do Paimboeuf po 31/6 w złocie
polski statek około 350 std. do Dunkierki po 24/— w złocie
łotewski statek około 400 std. do Rouen po 25/— w złocie

Do Danji zafrachtowano tylko kilka żaglowców z motorem i jeden statek 300 t. pod ładunek podkładów i słupów. Fracht notowano 11 Oere za cbf. dla podkładów do Kjöge i 12 öre do Horsens. Fracht za słupy wynosił 40% więcej. Pozatem zafrachtowano jeden żaglowiec z motorem pod 125 ton jęczmienia luzem do Nakskow po 5/— i 2 żaglowce pod około 350 ton mąki do Kopenhagi po stawce RM 4,25 za tonę.

Stawki na złom wynosiły dla statków: 600 t Thomas/Gdynia 5/9, dla 700 t Rosyth/Gdynia 5/—. Pozatem frachtowano partję soli do północnej Szwecji 350 t po stawce 6 kor. za tonę, do środkowej po 4,50 kor. — 5,50 kor. za tonę.

SYTUACJA GOSPODARCZA W MAJU.

Po chwilowem odprężeniu w miesiącu kwietniu na rynku pieniężnym w Gdyni, nastąpiło w maju dalsze pogorszenie się sytuacji, z powodu wyczerpania pożyczki udzielonej miastu przez Bank Zachodni. Ciasnota gotówkowa dawała się znowu odczuwać, spowodowana zwiększonym naciskiem na tutejsze instytucje finansowe tak ze strony miasta jak i prywatnych kredytobiorców. Do pogorszenia ogólnej sytuacji przyczyniły się również redukcje budżetowe i redukcje płac, wywierając bezpośredni wpływ na kształtowanie się stosunków gospodarczych.

W miesiącu maju zanotowano na rynku pieniężnym w Gdyni duże ożywienie w skupie walut zagranicznych, na skutek ożywienia się ruchu pasażerskiego w porcie. Korzystała na tem głównie Komunalna Kasa Oszczędności m. Gdyni, mająca kilka kantorów wymiany.

Stan wkładów w bankach uległ gwałtownemu skurczeniu, jednak odpływ ten nie posiadał charakteru gwałtownego i powodowany był sezonowem zapotrzebowaniem gotówki, przeważnie na cele budowlane i rolnicze. Nie notowano prawie zupełnie objawów ucieczki od wkładów dolarowych, które uległy zmniejszeniu proporcjonalnemu do ogólnego spadku wkładów. Stosunek wkładów dolarowych do ogólnej sumy wkładów w tutejszych instvtuciach bankowych wynosi 9 do 10%.

W związku z rozpoczęciem się sezonu wiosennego wzrosła działalność kredytowa tutejszych instytucji bankowych. Położenie okolicznych kas komunalnych i spółdzielni było nadal ciężkie wskutek czego działalność kredytowa powyższych instytucyj spadła do minimum.

Mimo nacisku kredytowego nie wszystkie jednak instytucje finansowe wykorzystały w pełni będące w ich dyspozycji kredyty, z powodu braku odpowiedniego materjału wekslowego i dostatecznych zabezpieczeń.

Suma zaprotestowanych weksli w bankach zmniejszyła się cokolwiek w maju, w porównaniu do poprzedniego miesiąca, natomiast wzrosła w kasach komunalnych i spółdzielniach, wskutek bardzo słabej wypłacalności klijentów i członków. Zobowiązania wekslowe regulowano przeważnie prolongatami, wpłacając 10% pierwotnego długu.

W przemyśle nie zanotowano żadnych zmian, w porównaniu z poprzednim miesiącem. Tartaki oraz cegielnie pracowały bardzo słabo wskutek zastoju w ruchu budowlanym. Przemysł eksportowy, mimo ciężkiego położenia krzepnie jednak coraz więcej w swej organizacji, przystosowując się do nowych warunków gospodarczych.

W maju powstała w Gdyni nowa placówka przemysłowa Pierwsza Polska Wytwórnia Sardynek „Polsard".

W handu panował naogół zastój, w porównaniu z tym samym okresem ubiegłego roku. Szczególnie w handlu materjałami budowlanemi obroty uległy znacznemu spadkowi. W branży konfekcyjnej i bławatnej ożywienie sezonowe zapoczątkowane w kwietniu, trwało nadal w miesiącu sprawozdawczym, nie notowano jednak żadnej zwyżki cen. Podrożały natomiast artykuły spożywcze, w pierwszym rzędzie nabiał, chleb i mięso od 15 do 20%.

ODJAZDY STATKÓW Z GDYNI I GDAŃSKA.

Sailings from Gdynia and Danzig — Schiffsabfahrten ab Gdynia und Danzig (Zmiany zastrzeżone — Sailings subject to change without notice — Änderungen vorbehalten).

Do portów bałtyckich — Tallin — Wyborg — Helsingfors
Baltic Ports — Tallinn — Viborg — Helsingfors

P. P. „Żegluga Polska" — P. A. M.

S/S Cieszyn — 14. VI. z Gdyni — 18. VI. z Gdańska
S/S Poseidon — 21. VI. z Gdyni — 25. VI. z Gdańska
S/S Śląsk — 28. VI. z Gdyni — 2. VII. z Gdańska
S/S Poseidon — 5. VII. z Gdyni — 9. VII. z Gdańska

Do Rotterdamu (Rotterdam)

P. P. „Żegluga Polska" — P. A. M.

S/S Śląsk — 14. VI. z Gdyni — 17. VI. z Gdańska
S/S Tczew — 21. VI. z Gdyni — 24. VI. z Gdańska
S/S Cieszyn — 28. VI. z Gdyni — 1. VII. z Gdańska
S/S Tczew — 5. VII. z Gdyni — 8. VII. z Gdańska

UWAGA: S/S Śląsk i S/S Poseidon przyjmują pasażerów do Tallinna, Helsingforsu i z powrotem.
NOTICE: S/S Śląsk and S/S Poseidon take passengers to and from Tallin, Helsingfors, Rotterdam.

Ferdynand Prowe, Gdynia
S/S Theseus — 13. VI. z Gdyni — 15. VI. z Gdańska
S/S Orest — 16. VI. z Gdyni — 18. VI. z Gdańska
S/S Ibis — 20. VI. z Gdyni — 22. VI. z Gdańska
S/S Oranus — 23. VI. z Gdyni — 25. VI. z Gdańska

Do Antwerpji (Antwerp)

P. P. „Żegluga Polska" — P. A. M.
S/S Śląsk 14. VI. z Gdyni — 17. VI. z Gdańska
S/S Cieszyn — 28. VI. z Gdyni — 1. VII. z Gdańska..
S/S Śląsk — 12. VII. z Gdyni — 15. VII. z Gdańska

Ferdynand Prowe, Gdynia.
S/S Ibis — 20. VI. z Gdyni — 22. VI. z Gdańska
S/S Forelle — 30. VI. z Gdyni — 2. VII. z Gdańska

Bergenske Baltic Transports Ltd.
S/S Ellavore — ca. 18. VI. z Gdańska
S/S Doravore — ca. 25. VI. z Gdańska

Do Hamburga (Hamburg)

Ferdynand Prowe, Gdynia
S/S Brake — 14. VI. z Gdyni — 18. VI. z Gdańska
S/S Hinrich — 18. VI. z Gdyni — 22. VI. z Gdańska
S/S Carsten Russ 21. VI. z Gdyni — 25. VI. z Gdańska
S/S Gertrud 25. VI. z Gdyni — 29. VI. z Gdańska
S/S Olga — 28. VI. z Gdyni — 2. VII. z Gdańska

Do Bremy (Bremen)

Ferdynand Prowe, Gdynia
S/S Mercur — 13. VI. z Gdyni — 18. VI. z Gdańska
S/S Fortuna — 20. VI. z Gdyni — 25. VI. z Gdańska
S/S Najade — 27. VI. z Gdyni — 2. VII. z Gdańska

Do portów francuskich — French Ports

F. G. Reinhold Ltd.
S/S Skjöld — 18. VI. z Gdyni — ca. 22. VI. z Gdańska

Do Amsterdamu i Kopenhagi — Amsterdam and Copenhagen

F. G. Reinhold Ltd
S/S Pluto — 13. VI. z Gdyni — 14. VI. z Gdańska.

Do Karlskrony — Carlskrona

Bergenske Baltic Transports Ltd.
S/S Borgholm — 22. VI. z Gdańska — godz. 12.00
S/S Borgholm — 22. VI. z Gdyni — godz. 17.00
S/S Borgholm — 22. VI. z Zoppot — godz. 18,30
S/S Borgholm — 9. VII. z Gdańska — godz. 9,00
S/S Borgholm — 10. VII. z Zoppot — godz. 18,30

Do Kalmaru i Kłajpedy — Kalmar — Memel

Bergenske Baltic Transport Ltd.
S/S Borgolm 13. VI. z Gdyni — godz. 22,00
S/S Borgholm — 17. VI. z Gdańska — godz. 10.00
S/S Borgholm 17. VI. z Zoppot — godz. 20,00

Do Londynu — London

Polsko-Brytyjskie Tow. Okrętowe S. A.
(Polish-British Steamship Co. Ltd.)

S/S Warszawa — 22. VI. z Gdańska — 23. VI. z Gdyni
S/S Warszawa — 6. VII. z Gdańska — 7. VII. z Gdyni
S/S Warszawa — 20. VII. z Gdańska — 21. VII. z Gdyni

Polska Zjednoczona Korporacja Bałtycka
(United Baltic Corporation)

S/S Baltonia — 14. VI. z Gdańska — 16. VI. z Gdyni
S/S Baltonia — 28. VI. z Gdańska — 30. VI. z Gdyni

Bergenske Baltic Transports Ltd.

S/S Hans Maersk — ca. 18. VI. z Gdańska
S/S Hjördis — ca. 25. VI. z Gdańska

Do Hull

Polsko-Brytyjskie Tow. Okrętowe S. A.
(Polish-British Steamship Co. Ltd.)

S/S Lublin — 15. VI. z Gdańska — 16. VI. z Gdyni
S/S Rewa — 22. VI. z Gdańska — 30. VI. z Gdyni
S/S Lublin — 29. VI. z Gdańska — 30. VI. z Gdyni
S/S Lwów — 6. VII. z Gdańska — 7. VII. z Gdyni

Do Nowego Yorku i Filadelfji
New York and Philadelphia

American Scantic Line

S/S Minnequa — 18. VI. z Gdyni
S/S Scanpenn — 5. VII. z Gdyni
S/S Scanyork — 21. VII. z Gdyni

UWAGA: Statki „American Scantic Line" przyjmują towary i pasażerów do i z portów atlantyckich Stan. Zjedn. Am. Półn.

NOTICE: Regular freight, mail and passenger service from U. S. A. Atlantic Ports to Scandinavian and Baltic Ports.

Do Tyne Dock i A. E. Dock

Bergenske Baltic Transports Ltd.

S/S Caroline — ca. 15. VI. z Gdańska

Do Sunderland

Bergenske Baltic Transports Ltd.

S/S Marion — ca 15. VI. z Gdańska

Do West Hartlepool

Bergenske Baltic Transports Ltd.

S/S Franz — ca. 25. VI. z Gdańska

Do Great Yarmouth

Bergenske Baltic Transports Ltd.

S/S Ulla — ca. 30. VI. z Gdańska

Do Gandawy — Ghent

Bergenske Baltic Transports Ltd.

S/S Warnow — ca. 20. VI. z Gdańska

Do Stavanger — Bergen — Trondheim

Bergenske Baltic Transports Ltd.

S/S Jaederen — ca. 15. VI. z Gdańska — ca. 20. VI. z Gdyni
S/S Ursa — ca 29. VI. z Gdańska — ca. 4. VII. z Gdyni

Do Oslo i wschodnio-norweskich portów
Oslo and East-Norway Ports

Bergenske Baltic Transport Ltd.

S/S Akershus — ca. 21. VI. z Gdańska — ca. 24. VI. z Gdyni

Do Gothenburga i zachodnio-szwedzkich portów oraz Lubeki
Gothenburg — West-Swedish Ports — Lübeck

S/S Jaederen — ca. 15. VI. z Gdańska — ca. 14. VI. z Gdyni
S/S Ursa — ca. 29. VI. z Gdańska — ca. 4. VII. z Gdyni

Do Pasajes — Bilbao — Oporto — Lizbony — Sevilli — Gibraltaru — Casablanca oraz innych hiszpańskich i marokańskich portów.
(Pasajes — Bilbao — Oporto — Lisbon — Seville — Gibraltar — Casablanca — Spanish and Morocco Ports).

Bergenske Baltic Transports Ltd.

S/S Bilbao — ca. 13. VI. z Gdańska
S/S August Schultze — ca. 5. VII. z Gdańska

Do Malagi — Kartaginy — Alicante — Walencji — Tarragony — Barcelony — Marsylji — Genui — Livorno — Neapolu — Catani — Messyny — Palermo
(Malaga — Cartagena — Alicante — Valencia — Tarragona — Barcelona — Marseilles — Genoa — Leghorn — Naples — Catania — Messina — Palermo.

Bergenske Baltic Transports Ltd.

S/S Beruicia — ca. 20.—25. VI. z Gdańska i Gdyni

Do Algieru — Egiptu Palestyny — Syrji — Turcji — Grecji — portów Morza Czarnego.
(Algeria — Egypt — Palestina — Syria — Turkey — Greece — Black Sea Ports).

Bergenske Baltic Transports Ltd.

S/S Hemland — ca. 13. VI. z Gdyni i Gdańska
S/S Erland — ca. 1. VII. z Gdyni — ca. 2. VII. z Gdańska
S/S Nordland — ca. 14. VII. z Gdyni — ca. 15. VII. z Gdańska

Do Rio de Janeiro — Santos — Buenos Aires.

Bergenske Baltic Transports Ltd.

S/S Bore VIII — w I-szej połowie lipca z Gdańska
first half of July from Danzig

ODJAZDY I PRZYJAZDY STATKÓW DO GDYNI I GDAŃSKA.

Statki oczekiwane — Due to arrive:

Homeward Sailings to Gdynia and Danzig
Schiffsabfahrten nach Gdynia und Danzig
(Zmiany zastrzeżone — Sailings subject to change without notice — Anderungen vorbehalten

Nowy York (New York) —Gdynia

American Scantic Line

z Nowego Yorku — S/S Scanyork — 23. VI. — do Kopenhagi i Gdyni
z Nowego Yorku — S/S Scanstates 9. VII. — do Kopenhagi i Gdyni
z Nowego Yorku — S/S Scanpenn — 29. VII. — do Kopenhagi i Gdyni

Oczekiwane w Gdyni — Due to arrive Gdynia:

S/S Scanpenn — 23. VI.
S/S Scanyork — 8. VII.
S/S Scanstates — 24. VII.

Hamburg — Gdynia — Gdańsk

Ferdynand Prowe, Gdynia

z Hamburga — S/S Brake — 11. VI.
z Hamburga — S/S Hinrich — 15. VI.
z Hamburga — S/S Carsten Russ — 18. VI.
z Hamburga — S/S Olga — 25. VI.
z Hamburga — S/S Tatti — 29. VI.

Brema — Gdynia — Gdańsk

Ferdynand Prowe, Gdynia

z Bremy — S/S Fortuna — 6. VII.
z Bremy — S/S Najade — 22. VI.
z Bremy — S/S Mercur — 29. VI.
z Bremy — S/S Fortuna — 6. VII.

Rotterdam — Gdynia Gdańsk

P. P. „Żegluga Polska" — P. A. M.

z Rotterdamu — S/S Tczew — 17. VI.
z Rotterdamu — S/S Śląsk — 24. VI.
z Rotterdamu — S/S Tczew — 1. VII

Ferdynand Prowe, Gdynia

z Rotterdamu — S/S Ibis — 14. VI.
z Rotterdamu — S/S Oranus — 18. VI.
z Rotterdamu — S/S Rhea — 21. VI.
z Rotterdamu — S/S Forelle — 25. VI.

Antwerpja (Antwerp) — Gdynia — Gdańsk

P. P. „Żegluga Polska" — P. A. M.

z Antwerpji — S/S Śląsk — 22. VI.
z Antwerpji — S/S Cieszyn — 6. VII.
z Antwerpji — S/S Śląsk — 20. VII.

Ferdynand Prowe, Gdynia

z Antwerpji — S/S Forelle — 23. VI.
z Antwerpji — S/S Ibis — 2. VII.
z Antwerpji — S/S Forelle — 14. VII.

Tallinn — Wyborg — Helsingfors — Gdynia — Gdańsk
Tallinn (Reval) — Viborg — Helsingfors — Gdynia — Danzig

P. P. „Żegluga Polska" — Finska Angfartygs A. B.

z Tallina from Reval	**z Wyborga from Viborg**	**z Helsingforsu from Helsingfors**
S/S Poseidon — 14. VI.	S/S Cieszyn — 23. VI.	S/S Poseidon — 18. VI.
S/S Cieszyn — 21. VI.	S/S Śląsk — 7. VII.	S/S Cieszyn — 25. VI.
S/S Poseidon — 28. VI.	S/S Cieszyn — 21. VII.	S/S Poseidon — 2. VII.
S/S Śląsk — 5. VII.	S/S Śląsk — 4. VIII.	S/S Śląsk — 9. VII.

Londyn (London) — Gdańsk (Danzig) — Gdynia

Polsko-Brytyjskie Tow. Okrętowe S. A.
(Polish-British Steamship Co. Ltd.)

z Londynu — S/S Warszawa — 16. VI.
z Londynu — S/S Warszawa — 30. VI.

Polska Zjednoczona Korporacja Bałtycka
(United Baltic Corporation)

Oczekiwane z Londynu — Due to arrive from London:

S/S Baltonia — 13. VI. Gdańsk (Danzig) — 14. VI. Gdynia
S/S Baltonia — 27. VI. Gdańsk (Danzig) — 28. VI. Gdynia.

Hull — Gdańsk (Danzig) — Gdynia

Polsko-Brytyjskie Tow. Okrętowe S. A.
(Polish-British Steamship Co. Ltd.)

z Hull — S/S Rewa — 16. VI.
z Hull — S/S Lublin — 23. VI.

Karlskrona — Gdynia — Zoppot — Gdańsk (Danzig)

Bergenske Baltic Transports Ltd.

z Karlskrony — S/S Borgholm — 20. VI.
z Karlskrony — S/S Borgholm — 7. VII.
z Karlskrony — S/S Borgholm — 19. VII.

Kalmar — Gdynia — Zoppot — Gdańsk (Danzig)

Bergenske Baltic Transports Ltd.

z Kalmaru — S/S Borgholm — 14. VI.
z Kalmaru — S/S Borgholm — 1. VII.
z Kalmaru — S/S Borgholm — 12. VII.

Kłajpeda (Memel) — Gdynia — Zoppot — Gdańsk (Danzig)

z Kłajpedy — S/S Borgholm — 15. VI.
z Kłajpedy — S/S Borgholm — 2. VII.
z Kłajpedy — S/S Borgholm — 13. VII.

Morze Śródziemne — Gdynia — Gdańsk
Mediterranean Sea — Gdynia — Danzig

Bergenske Baltic Transports Ltd.

z Sycylji — from Sicily
S/S Gallia
Palermo — ca. 24. VI.
Catania — ca. 25. VI.
Messina — ca. 23. VI.

z Hiszpanji — from Spain
S/S Albania
Tarragona — ca. 20. VI.
Valencia — ca. 21. VI.
Alicante — ca. 22. VI.
Malaga — ca. 24. VI.

S/S Hiszpanja
Tarragona — ca. 27. VI.
Valencia — ca. 28. VI.
Alicante — ca. 29. VI.
Malaga — ca. 1. VII.

Aleksandrja — Gdańsk (Danzig) — Gdynia

Bergenske Baltic Transports Ltd.

M/S Nordland — 12.—15. VI.
M/S Gotland — 1. VII.
M/S Blaland — 5. VII.

Zachodnie Maroko — Gdańsk (West-Morocco — Danzig)

Bergenske Baltic Transports Ltd.

S/S August Schultze — ca. 20. VI.

Buenos Aires — Gdańsk (Danzig) — Gdynia

Bergenske Baltic Transports Ltd.

S/S Equator — koniec czerwca/początek lipca z Buenos Aires
beginning of June/end of July from Buenos Aires

Porty Golfu — Gdynia
Golf Ports (U. S. A. Cotton and South Atlantic Ports) — Gdynia —

Bergenske Baltic Transports Ltd.

Odjeżdża: Due to sail:	New Orleans	Salveston Houston	Savannah	Expected to arrive Gdynia
m/s Thode Fagelund	31. V.	21. V.		3. VII.
m/s Stureholm	6. VI.	15. VI.	21. VI.	16. VII.
m/s Tampa	20. VI.	30. VI		1. VIII.
m/s Talisman	5. VII.	15. VII.	21. VII.	18. VIII.
m/s Trolleholm	20. VII.	30. VII.		31. VIII.

WIADOMOŚCI MORSKIE

NOWE PRZEPISY W KANALE KILOŃSKIM.

Z dniem 1 lipca obowiązywać będą nowe przepisy przy przejeździe przez Kanał Kiloński. Najważniejsze zmiany są następujące:

zanurzenie statków, które mogą być wyminięte przez drugi statek w czasie przejazdu przez kanał zwiększono z 3,10 m. na 3,70 m., wymiary zaś z 600 gross reg. ton na 700 gross reg. ton.

Minimalną odległość między statkami idącemi jeden za drugim zredukowano z 1000 m. na 600 m.

Minimalne wymiary dla żaglowców, które przejeżdżać będą przez kanał zwiększono z 65 na 100 ton gross.

W razie wypadku w czasie przejeżdżania przez kanał odnośne dochodzenia i przesłuchania przeprowadzone będą przez Administrację Kanału dopiero przy końcu kanału (po przejściu przez kanał).

Statki, wiozące ponad 35 kg. materjałów wybuchowych lub amunicji, wywieszać mają na maszcie czarny walec z flagą „B" międzynarodowego kodeksu, w nocy zaś zielone światło na przednim maszcie. — Te same sygnały wywieszać mają zbiornikowce (tankers) przewożące płyny zapalne.

RUCH PORTOWY W TALLINNIE W KWIETNIU.

W ciągu miesiąca kwietnia br. weszło do portu w Tallinnie 51 statków o pojemności 28.141 n t. r. z czego 10 statków o tonażu 11.685 n t. r. pod balastem. Wyszło zaś w tym samym czasie z portu 64 statków o pojemności 45.388 n t. r. z czego 5 statków o pojemności 3.525 n t. r. pod balastem. W żegludze przybrzeżnej weszły do portu w kwietniu 4 statki o pojemności 473 n. t. r., wyszło 13 statków o pojemności 1.238 n. t. r.

Podług poszczególnych bander ruch statków na wejściu w miesiącu kwietniu przedstawiał się następująco:

	statków	n. r. t.
Niemcy	17	11.005
Finlandja	11	9.957
Estonja	8	7.367
Szwecja	8	4.761
Rosja Sowiecka	2	2.963
Danja	2	1.678
Francja	1	813
Anglja	1	793
Polska	1	489
Razem:	51	39.826

RUCH PASAŻERSKI NA ATLANTYKU.

Poniższe zestawienie ilości pasażerów przewiezionych do i z portów europejskich w latach 1930 i 1931 przez przedsiębiorstwa okrętowe należące do Konferencji Atlantyckiej (Atlantic Conference) oraz procentowy udział portów europejskich w ruchu pasażerskim między Europą i Ameryką wskazują na spadek ruchu pasażerskiego wywołany kryzysem gospodarczym i ograniczeniem emigracji.

	1931 Pasażerów	%	1930 Pasażerów	%
Kopenhaga	9,941	1,45	17.842	1,78
Helsingfors	772	0,11	1.116	0,11
Stavanger	14.078	2,05	22.159	2,21
Gothenburg	27.022	3,94	35.245	3,52
Hamburg	48.522	7,08	73.126	7,30
Brema	74.538	10,88	105,185	10,49
Rotterdam	10.368	1,51	17.313	1,73
Antwerpja	8.881	1,30	17.632	1,76
Gdańsk, Gdynia	8.096	1,18	11.029	1,10
Londyn	12.802	1,87	14.784	1,48
Boulogne	9.802	1,43	13.826	1,38
Havre	65.194	9,51	86.501	8,63
Southampton	99.757	14,56	142.802	14,25
Cherbourg	108.580	15.85	149.966	14,96
Plymouth	20.316	2,97	26.537	2,65
Queenstown	15.988	2,33	28.457	2,84
Galway	6.495	0,95	8.553	0,85
Liverpool	77.231	11,27	120.405	12.01
Glasgow	42.789	6,24	70.198	7,00
Londonderry	3.726	0,54	7.612	0,76
Belfast	9.471	1,38	19.036	1,90
Vigo, Coruna, Gijon, Santander	3.169	0,46	3.219	0,32
Bordeaux	32	0,01	1.140	0,11
Lizbona, Gibraltar	2.388	0,35	3.052	0,30
Tryjest	4.821	0,70	4.860	0,48
Libawa, Kłajpeda	189	0,03	—	—
St. Nazaire	317	0,05	—	—
Cardiff	—	—	758	0,08
	685.235	100,—	1.002.353	100,—

WIADOMOŚCI CELNE, EKSPORTOWE I IMPORTOWE

ULGA CELNA NA PAPIER PAKOWY.

W Dz. U. R. P. Nr. 44 z dnia 24 maja 1932 r. poz. 425, ogłoszone zostało rozporządzenie Min. Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 4 maja 1932 r. o uldze celnej na papier pakowy. Poniżej podajemy treść rozporządzenia:

Na podstawie art. 7 pkt. b) ustawy z dnia 31 lipca 1924 r. w przedmiocie uregulowania stosunków celnych (Dz. U. R. P. Nr. 80, poz. 777) zarządza się co następuje.

§ 1. Od poniżej wymienionego towaru pobiera się cło ulgowe, którego wysokość w stosunku procentowym do cła normalnego (automatycznego) określa się jak następuje

Pozycja tar. celnej	Nazwa towaru	Cło ulgowe w% cła normalnego (autonomicznego)
177 z p. 4a	Papier pakowy o wadze większej niż 28 gr. w 1 m. km. niebarwiony, niesatynowany nawet z jednej strony, z drzewa gotowanego lub z celulozy niebielonej — w arkuszach, rolach — za pozwoleniem Ministerstwa Skarbu	54

O ile wymieniony towar będzie podlegać postanowieniom rozporządzenia z dnia 25 stycznia 1928 r. w sprawie ceł maksymalnych (Dz. U. R. P. Nr. 9 poz. 66), w brzmieniu rozporządzeń z dnia 8 i 26 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 19, poz. 137 i Nr. 26, poz. 247), cło ulgowe, za pozwoleniem Ministerstwa Skarbu, będzie wynosiło 54% cła maksymalnego.

§ 2. Za towary, które na podstawie niniejszego rozporządzenia mogłyby korzystać z ulg celnych, lecz które zostaną oclone bez zastosowania ulg celnych, może być zwrócona różnica należności między cłem normalnem a ulgowem, o ile:

a) zostanie ustalona przez urząd celny tożsamość towaru przed wydaniem jego do wolnego obrotu, przyczem ustalenie tożsamości winno się odbyć przez wydzielenie prób w sposób przewidziany w § 42 rozporządzenia z dnia 14 marca 1930 r. o postępowaniu celnem (Dz. U. R. P. Nr. 33 poz. 276).

b) podanie o zastosowanie ulgi celnej będzie złożone w przeciągu dni 30 od chwili ostatecznego ustalenia wyniku rewizji danego towaru.

PODWYŻKA CŁA NA MASŁO WE WŁOSZECH.

Izba Przemysłowo-Handlowa komunikuje, że dekretem z dnia 29. II 32. zostało podwyższone cło na masło we Włoszech, a mianowicie podniesiono stawkę celną oraz zwiększono równocześnie koeficjent podwyżki.

Według informacyj Konsulatu Rzeczypospolitej Polskiej w Rzymie cło włoskie na masło kalkuluje się następująco:

masło z mleka świeżego	**od 100 kg.**
1) cło wg. pozycji 29 lit. „a" Lirów 100 : 100 $\times$ 2,5 koeficjent zwyżki	L. 350,—
2) 15% ad valorem, przyjmując wartość 1 kg. Lir. 10.—	L. 150.—
3) opłata statystyczna	L. 0.30
4) znaczek stemplowy na pokwitowaniu opłacenia cła	L. 1.—
Razem:	L. 501.30

Cło od masła sporządzonego z mleka zbieranego oraz solone wynosi lirów 105 — 105 $\times$ 2,6 koeficjent podwyżki oraz 15% opłata ad valorem w myśl poz. 29 punkt „B" włoskiej taryfy celnej.

Zarządzenie to ma na celu zabezpieczenie rynku wewnętrznego przed przywozem masła zagranicznego, gdyż wskutek ogólnego zwiększenia produkcji masła, udoskonalenia środków transportowych jak też i zracjonalizowania wytwórczości masła w organizacjach spółdzielczych w krajach północnej Europy rynek włoski nie mógł skutecznie konkurować z masłem zagranicznem.

Nowe cło posiada charakter prohibicyjny. Godzi ono poważnie w interesy eksportu masła polskiego, które wykazało znaczną ekspansję na rynku tutejszym, dzięki czemu Polska, która jeszcze w roku 1929, jako importer nie wchodziła w rachubę, zdołała w 1931 r. (11 miesięcy), zająć drugie miejsce po Argentynie, zwiększając zarazem przeszło dwukrotnie swój eksport w porównaniu z rokiem 1930.

PODWYŻKA CEŁ NA WEŁNĘ I MEBLE W BELGJI.

Z dniem 29 kwietnia b. r. podwyższono o 50% opłaty belgijskiej taryfy celnej na następujące artykuły: wełna (czesana i nieczesana) oraz meble (wszystkich kategoryj).

NOWE CŁA NA WYROBY JEDWABNE W ANGLJI.

Dnia 10 maja br. Izba Gmin uchwaliła w trybie przyspieszonym rezolucję, wprowadzającą z dn. 11 maja **dodatkowe i zmodyfikowane cła na wyroby całkowicie lub częściowo wykonane z jedwabiu naturalnego lub sztucznego.**

Rezolucja opiewa, że:

1) W dodatku do cła pobieranego na zasadzie art. 4. „Finance Act. 1925" uzupełnionego przez Finance Act. 1926, pobierane będzie cło równające się 10% wartości danego artykułu od przędzy i tkanin oraz innych artykułów (z wyjątkiem artykułów odzieży) wykonanych całkowicie lub częściowo z jedwabiu naturalnego lub sztucznego.

2) W wypadku, kiedy artykuł odzieży jest wykonany całkowicie lub częściowo z jedwabiu naturalnego lub sztucznego, zamiast cła pobieranego na zasadzie powyższych aktów, pobierane będzie jedno z niżej wymienionych ceł, które okaże się wyższem, a. m.:

a) albo cło równające się łącznej wysokości cła pobieranego na zasadzie powyższych aktów i cła równającego się 10% wartości artykułu, albo

b) cło obliczone według stawek wymienionych poniżej od całkowitej wagi danego artykułu:

	W wypadkach, kiedy artykuł zawiera tylko jedwab naturalny lub kiedy zawiera jedwab natur. i sztucz.	W wypadkach, kiedy artykuł zawiera tylko jedwab sztuczny
	Za funt ang. (= 453 gr.)	
W wypadku kiedy artykuł jest wykonany całkowicie z jedwabiu naturalnego lub sztucznego jako części składowych artykułu	12 szyl.	5 szyl.
W wypadku kiedy wartość jedwabiu naturalnego lub sztucznego stanowiącego część składową artykułu przewyższa 5% ale nie przewyższa 20% całkowitej wartości wszystkich części składowych artykułu	4 szyl.	1 szyl. 8 p.
W wypadku kiedy wartość jedwabiu naturalnego lub sztucznego, jako części składowej nie przewyższa 5% całkowitej wartości wszystkich części składowych artykułu	5 pensów	4 p.

EKSPORT RAKÓW DO FRANCJI.

Izba Przemysłowo-Handlowa podaje do wiadomości zainteresowanych informacje otrzymane od Konsulatu R. P. w Lyonie o imporcie raków do Francji.

Import raków rozpoczął się w tym roku około 15 kwietnia. Ceny były następujące: dnia 15 kwietnia notowano w tut. hali miejskiej od 30 do 32 fr. za kilo żywej wagi, dnia 25 kwietnia — od 22 do 24 fr. oraz w końcu kwietnia od 18 do 20 fr.

Raki t. zw. „pates blanches" notowane były taniej od 1 do 3 fr. Raki te cieszą się mniejszym popytem niż raki czarne. Tłumaczyć to sobie należy smakiem, który jest lepszy w rakach czarnych.

Na podstawie wydanych informacyj, Konsulat uważa za pożądane zwrócić uwagę polskich eksporterów raków na konieczność wyeliminowania pośrednictwa obcego, szczególnie niemieckiego, bowiem raki polskie są skupywane przez przedstawicieli firm niemieckich, następnie są ekspedjowane do Kehl, gdzie są odbierane i jako niemieckie eksportowane do Francji.

Firmom tutejszym znanym jest fakt obcego pośrednictwa, jednak zaznaczają, że jest to dla nich konieczne, ponieważ firmy niemieckie lepiej się wywiązują z przyjętych zobowiązań i dają poniekąd gwarancję należytego wykonania umowy.

Pozatem wysyłanie raków bez określonego zgóry planu, powoduje, że w pewnych okresach rynek jest przesycony, skutkiem czego podaż się zwiększa a ceny znacznie obniżają się. Zdaniem tut. Urzędu wysyłanie raków w pewnych odstępach czasu mogłoby niewątpliwie przyczynić się do osiągania lepszych cen.

Jeden z importerów tutejszych skarżył się, że w jednym koszyku ładowane jest przeszło 125 do 150 raków, co powoduje większą śmiertelność, niż miało to miejsce dotychczas. Śmiertelność jak wiadomo wynosi, przeciętnie 20%, w tym roku zaś sięga 25%. Pożądanem jest zwrócenie uwagi naszych eksporterów na ten fakt, który niewątpliwie również obniża ceny, gdyż raki niesprzedawane z powodu śnięcia pozostają do dyspozycji tutejszych konsygnatarjuszy, którzy robią z nich, jak Konsulat się dowiedział konserwy, mające popyt wśród restauratorów.

Eksporterzy nasi ładują większą ilość raków do jednego koszyka, niż należy, ze względu na koszta transportu, które jednak są mniejsze, niż straty powstałe na skutek śnięcia.

Z RYNKÓW ZIEMNIACZANYCH.

ANGLJA:

Wzmożone zapotrzebowanie na młode ziemniaki na rynku angielskim spowodowało nieznaczną zwyżkę tych ostatnich od 2 do 3 szylingów.

Z ziemniaków starych jedynie najlepsze gatunki pochodzenia angielskiego utrzymały się w cenie. Sprzedaż starych ziemniaków importowanych z kontyngentu była dość ciężką przy zniżkowej tendencji cen.

Ponieważ dostawy młodych ziemniaków z Hiszpanji nie będą tak znaczne jak się ogólnie tu spodziewano, a zapotrzebowanie rynku jest stałe znaczne, prawdopodobnie jest, iż ceny na młode ziemniaki utrzymują się na tej samej wysokości.

Notowania w ostatnim tygodniu maja kształtowały się następująco:

angielskie (King Edwards)	12/—	13/—
angielskie inne gatunki	8/—	10/6
polskie, białe	4/—	6/—
polskie czerwone	4/—	6/—
niemieckie, białe	4/6	—
niemieckie czerwone	4/6	—
hiszpańskie, Mataro	15/—	18/—
hiszpańskie, Mallorka	14/—	17/—
hiszpańskie, Valencia	14/—	16/—

FRANCJA:

Konjunktura na ziemniaki znacznie pogorszyła się w ciągu miesiąca maja, w związku z obfitym importem do Paryża nowalij z południa. Ceny spadły i tendencja jest obecnie słaba.

Zakaz wwozu z Niemiec, Anglji, Holandji i Hiszpanji nie wpłynął na ceny tak, jak się tego można było spodziewać wobec dużej podaży krajowej. Ceny we frankach za 100 kg. franco Paryż: Industrie — 50 do 56. Tranzakcyj innemi gatunkami nie notowano. W każdym razie były one bardzo nieliczne, przyczem ceny stale zniżkowały.

PRZEPISY PRZY IMPORCIE ZIEMNIAKÓW DO ARGENTYNY.

W biurze Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni są do przejrzenia wyciągi z dekretów dotyczących przepisów sanitarnych przy imporcie ziemniaków do Argentyny.

W SPRAWIE EKSPORTU WYROBÓW POLSKIEGO PRZEMYSŁU WŁÓKIENNICZEGO DO AFRYKI POŁUDNIOWEJ.

Według informacyj nadesłanych przez Konsulat Honorowy Rz. P. w Capetown w Izbie Ustawodawczej Unji Południowo Afrykańskiej („House of Asembly") dnia 8-go kwietnia br. toczyły się debaty nad importem odzieży gotowej z Polski.

Poseł W. Madeley pokazywał zebranym odzież pochodzącą z Polski sprzedawaną po cenach niezwykle niskich i uzasadniał konieczność wydania zarządzenia zabraniającego import z krajów, gdzie warunki pracy są gorsze niż w Południowej Afryce.

Sfery fachowe wypowiadają zdanie, że stawka celna w wysokości 1 szylingów od jednego palta oraz w wysokości jednego szylinga od lżejszych artykułów („Lighter garments) jest zupełnie niewystarczająca w celach ochrony przemysłu.

Natomiast współwłaściciel jednej z większych firm odzieży gotowej, posiadającej liczne filje na terenie Południowej Afryki, oświadczył, że odzież sprowadzana z Polski nadaje się tylko do użytku najuboższych klas i murzynów, a zatem nie powinna zagrażać interesom firm handlujących odzieżą lepszych gatunków.

Naogół wśród sfer zainteresowanych panuje nastrój nieprzychylny importowi odzieży gotowej i podkreślana jest niedostateczność ochrony celnej przez konieczność natychmiastowego podwyższenia ceł.

Komierski, Konsul Generalny

MOŻLIWOŚCI HANDLOWE I EKSPORTOWE

Bliższe szczegóły, jak również dokładny adres odnośnych firm poda Izba na żądanie stron zainteresowanych. Osobom nieposiadającym przedsiębiorstwa handlowego lub przemysłowego, jak również firmom z poza okręgu Izby (Pomorza) udziela się informacji po nadesłaniu 1,— zł na koszta pocztowe.

134. W biurze Izby jest do przejrzenia wykaz włoskich organizacyj rolniczych które mogłyby się zainteresować importem beczek i baryłek z drzewa z Polski dla konserwacji wina, oliwy, masła, pomidorów skondensowanych i moszczu.

135. Izba poda zainteresowanym adresy importerów szynek i bekonów w Nowym Yorku (U. S. A.).

WIADOMOŚCI Z ZAGRANICY

SYNDYKAT PRZEDSTAWICIELI I IMPORTERÓW POLSKICH WE FRANCJI.

Ambasada R. P. w Paryżu donosi że z inicjatywy Konsulatu Generalnego R. P. w Paryżu utworzony został „Centralny Syndykat Przedstawicieli i Importerów Polskich we Francji".

Syndykat ten ma za zadanie:

1. Zjednoczenie przedstawicieli polskich firm eksportowych, obronę ich interesów i koordynację pracy na rynku francuskim,
2. zrzeszenie wszystkich firm francuskich i polskich, zainteresowanych w imporcie produktów polskich do Francji, celem zorganizowania go na właściwych zasadach handlu międzynarodowego,
3. współpracę z władzami i organizacjami polskiemi i francuskiemi we wszelkich dziedzinach, dotyczących handlu francusko-polskiego,
4. pracę nad zbliżeniem kupiectwa polskiego z kupiectwem francuskiem,

PROJEKT UTWORZENIA ODDZIAŁU POLSKIEGO BANKU W HARBINIE.

Polska Izba Handlowa w Harbinie komunikuje, że na jesieni ubiegłego roku, przed powstaniem Polskiej Izby Handlowej, opracował Związek Kupców i Przemysłowców Polskich w Mandżurji memorjał w sprawie utworzenia oddziału polskiego banku w Harbinie, mającego na celu finansowanie polskiego eksportu do Mandżurji.

Poruszona w memorjale myśl jest obecnie rozpatrywana przez kompetentne czynniki w Polsce, wykazujące przychylne zainteresowanie się projektem.

Zarząd Polskiej Izby Handlowej w Harbinie poświęcił kilka posiedzeń sprawie projektu utworzenia banku, w związku z powstałą obecnie w Mandżurji sytuacją polityczną i gospodarczą, i po wszechstronnym rozpatrzeniu sprawy, ustalił co następuje:

1. Założenie w Harbinie oddziału polskiego banku, mającego na celu finansowanie eksportu polskiego, jest zasadniczym warunkiem rozwoju tego eksportu.
2. Założenie banku powinno nastąpić z chwilą ustalenia się stosunków politycznych w Mandżurji.
3. Wbrew pewnym opinjom w Polsce, przepowiadającym utratę rynku mandżurskiego, Izba stwierdza, że jak dotychczas nie zaszło nic coby uprawniało do czynienia tego rodzaju przypuszczeń. Gdyby nawet w Mandżurji, czego nikt dzisiaj nie jest w stanie przewidzieć, zajść miały zmiany polityczne, na skutek których pewne państwa uzyskałyby przywileje celne, to jednak eksport polski do Mandżurji mógłby istnieć i rozwijać się nadal. Zmieniłby się conajwyżej w tych warunkach rodzaj eksportowanych towarów.

INFORMACJE

KSIĘGOWOŚĆ PRAWIDŁOWA.

Rozporządzenie Min. Skarbu z dnia 13 kwietnia 1932 r. w sprawie prowadzenia, badania i oceny ksiąg handlowych dla celów podatku przemysłowego.

Na podstawie art. 76 ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym Dz. U. R. P. Nr. 79, poz. 550). której tekst jednolity ogłoszony został w załączniku do obwieszczenia Ministra Skarbu z dnia 27 stycznia 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 17, poz. 110) zarządza się co następuje:

Prawidłowe księgi handlowe.

§ 1. Za prawidłowe księgi handlowe w rozumieniu ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr. 79, poz. 550), której tekst jednolity ogłoszony został w załączniku do obwieszczenia Ministra Skarbu z dnia 27 stycznia 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 17, poz. 110) uważa się:

a) księgi handlowe, odpowiadające przepisom obowiązujących kodeksów handlowych, a w kwestjach nieunormowanych w kodeksach zgodne z zasadami księgowości;

b) księgi handlowe, prowadzone według zasad, wyszczególnionych w § 2 niniejszego rozporządzenia.

§ 2. 1) Przy rozpoczęciu czynności handlowych, a następnie z końcem każdego roku operacyjnego należy sporządzić inwentarz majątku ruchomego i nieruchomego przedsiębiorstwa oraz wszelkich należności i długów.

Przedmioty majątkowe winny być wymienione w inwentarzu z podaniem ich ilości i wartości, a należności i długi imiennie, z tem, że obowiązek imiennego wyszczególnienia nie dotyczy weksli.

Nadto przy rozpoczęciu czynności handlowych winien być sporządzony bilans otwarcia, zaś na ostatni dzień roku operacyjnego bilans zamknięcia.

Jeżeli przedsiębiorstwo posiada na składzie znaczną ilość różnorodnych, a drobnych towarów, i nie może bez trudności sporządzać w każdym roku inwentarza, to w takiem przedsiębiorstwie wystarczającem jest sporządzanie inwentarza raz na dwa lata. Nie uchyla to obowiązku sporządzania co rok bilansu.

Za podstawę dla sporządzenia bilansu służy inwentarz, sporządzony z końcem danego roku operacyjnego, względnie w wypadku, przewidzianym w ustępie poprzednim niniejszego paragrafu, także inwentarz sporządzony z końcem poprzedzającego roku operacyjnego.

Inwentarz winien być podpisany przez właściciela przedsiębiorstwa lub osoby do tego upoważnione.

Inwentarze i bilanse można wpisywać do przeznaczonych do tego ksiąg lub każdorazowo oddzielnie sporządzać. W tym ostatnim wypadku należy inwentarze i bilanse zbierać i przechowywać w porządku, w jakim po sobie kolejno następują.

2. Księgi handlowe prowadzi się w języku polskim w walucie państwowej; za zgodą władz skarbowych dopuszczalne jest posługiwanie się innym językiem europejskim (żywym) i jego literami.

Ilość i rodzaj ksiąg handlowych zależy od uznania przedsiębiorstwa z tem zastrzeżeniem, że w księgach tych winny być ujawnione w porządku chronologiznym i systematycznym wszystkie czynności handlowe przedsiębiorstwa, dotyczące majątku oraz należności i długów tudzież rezultaty działalności.

Każda z ksiąg handlowych może się składać z kilku równoległych tomów.

Księgi handlowe przed rozpoczęciem czynności handlowych winny być oprawione, przyczem strony lub karty ksiąg należy zaopatrzyć w kolejne numery porządkowe.

3. Zaspisy do ksiąg nie mogą być uskuteczniane ołówkiem.

W wypadkach, uzasadnionych formą księgowości, księgi mogą być prowadzone na luźnych kartkach i pisane ołówkiem atramentowym (chemicznym). Przy stosowaniu metod przebitkowych, księgi handlowe mogą być wtóropisem odbitym zapomocą kalki. Kartki jednak winny być należycie przechowywane, grupowane i numerowane.

Każda strona lub karta księgi przy przenoszeniu winna być zsumowana, a w razie zamknięcia rachunku (konta) wyprowadzona suma ogólna, odpowiednio podkreślona. Konta osobowe i rzeczowe mogą być prowadzone saldami. Miejsca próżne w księgach, pozostawione z braku zapisów w tekście, przekreśla się.

Księgi prowadzi się w należytym porządku, bieżąco i bez zaległości.

Zapisy do ksiąg uskuteczniać należy tak, aby jasno wyrażały dokonane czynności handlowe, w szczególności zawierać mają datę, rodzaj czynności i sumę, a nadto przy operacjach, związanych z kupnem i sprzedażą towarów, należy wykazywać dostawcę i odbiorcę z oznaczeniem ilości towarów.

W wypadkach, gdy przy tranzakcjach gotówkowych (zakupie od producentów rolnych, sprzedaży konsumentom itp.) ustalenie osoby dostawcy lub odbiorcy nastręcza duże trudności, wykazywanie dostawcy lub odbiorcy nie jest konieczne.

Przy drobnych operacjach gotówkowych zapisy można wnosić do ksiąg bez oznaczania ilości towarów w łącznych sumach dziennych, zestawionych uprzednio na oddzielnych arkuszach lub obliczonych na podstawie bloków.

Zapisom do ksiąg podlegają sumy brutto niezależnie od potrącanych z nich prowizyj, które należy przy księgowaniu wyodrębniać.

Księgi handlowe nie mogą zawierać rachunków fikcyjnych lub otwartych osobom, podanym pod fałszywemi nazwiskami.

Zapisy do ksiąg winny być uskuteczniane bezzwłocznie po dokonaniu czynności handlowej.

Rachunki, wynikające z operacyj towarami ulegają księgowaniu: u wysyłającego towar w dacie wysyłki towaru, zaś u otrzymującego towar po przyjęciu towaru (po uzgodnieniu rachunku z towarem) — niezależnie od pokrycia rachunku względnie zapłaty należności. W każdym razie otrzymanie towaru winno być uwidocznione w księgach.

Rachunki, wystawiane przez przedsiębiorstwa na wykonane roboty lub dostawy oraz na należne wynagrodzenia za świadczenia i usługi, winny być zaksięgowane w dacie ich wystawienia.

Kupno i sprzedaż towarów na rachunek własny należy uwidaczniać na kontach towarowych. natomiast niedopuszczalne jest pomijanie tych kont i przeprowadzanie tranzakcji bezpośrednio przez konta dostawcy i odbiorcy.

Omyłki w księgach prostuje się przez unieważnienie błędnego zapisu (storno) lub przez przekreślenie go i wypisanie właściwej treści.

4. Zapisy do ksiąg winny być udowodnione. Za dowód księgowania uważa się wszelką korespondencję rachunki, umowy, wyciągi, listy przewozowe itp. dokumenty oryginalne lub w odpisach. Operacje gotówkowe, związane z kupnem lub sprzedażą towarów (ustępy szósty i siódmy części 3 niniejszego paragrafu) oraz wszelkie czynności i obroty wewnętrzne, mogą być udowodnione dokumentami, sporządzonemi w przedsiębiorstwie (asygnacje kasowe, kwity składowe, wykazy, listy płac itp.), zaopatrzonemi w datę, treść wyjaśniającą i podpisy osób, sporządzających dokument.

Listy handlowe otrzymywane oraz odpisy (kopje) listów wysyłanych winny być utrzymywane w porządku.

W sprawach nieunormowanych w niniejszym paragrafie obowiązują zasady księgowości i zwyczaje handlowe.

Księgi handlowe i wszelkie usprawiedliwiające je dokumenty należy przechowywać w ciągu 5 (pięciu) lat.

Uproszczone księgi handlowe.

§ 3. Przedsiębiorstwa, zaliczone w myśl taryfy stanowiącej załącznik do art. 23 ustawy z dnia 15 lipca 1925 r o państwowym podatku przemysłowym. do świadectw przemysłowych:

a) kategorji drugiej punkty 2 i 3, trzeciej i czwartej rozdziału I. trzeciej i czwartej rozdziałów II, V, VI, VII, VIII, IX, X, XI, XII, XIII, XIV, XV. XVII. XIX. XX i XXI części II lit. A taryfy,

b) kategorji piątej, szóstej, siódmej i ósmej części II lit. C taryfy,

z wyjątkiem przedsiębiorstw wymienionych w ustępie drugim art. 54 ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym.

mogą prowadzić księgi handlowe według zasad uproszczonej księgowości. wyszczególnionych w § 4 niniejszego rozporządzenia—(uproszczone księgi handlowe).

Księgi handlowe, prowadzone według zasad uproszczonej księgowości, posiadają moc dowodową, określoną w ustępie trzecim i czwartym art. 76 ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym. pod warunkiem złożenia przez przedsiębiorstwa, prowadzące uproszczoną księgowość, zeznań o obrocie w myśl art. 52 tejże ustawy.

Nadto w wypadkach w których w myśl przepisów ustawy z dn. 15. VII. 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym. całkowite lub częściowe zwolnienie od państwowego podatku przemysłowego oraz stosowanie zniżonych stawek podatkowych uzależnione jest od prowadzenia przez przedsiębiorstwa prawidłowych ksiąg handlowych księgi handlowe, prowadzone według zasad uproszczonej księgowości, będą traktowane narówni z prawidłowemi księgami handlowemi (§ 1 nin. rozp.)

§ 4. Przedsiębiorstwa, prowadzące uproszczone księgi handlowe, winny przy rozpoczęciu czynności handlowych, a następnie w końcu każdego roku sporządzić z natury inwentarz według zasad, wyszczególnionych w ustępach pierwszym i drugim części 1 § 2 niniejszego rozporządzenia.

Pozostałości z inwentarza wnosi się do ksiąg prowadzonych przez przedsiębiorstwo.

Sporządzanie bilansów otwarcia i zamknięcia nie jest konieczne.

Wszystkie czynności, dokonywane przez przedsiębiorstwo. winny być ujawnione w księgach handlowych.

W przedsiębiorstwach, zakupujących i sprzedających towary za gotówkę, dostateczne jest prowadzenie księgi (konta) kasy i księgi (konta) towaru (przychodu i rozchodu towarów).

W przedsiębiorstwach przemysłowych (rzemieślniczych) oprócz księgi (konta) kasy należy prowadzić co najmniej księgę (konto) produkcji. do której wciąga się z lewej strony — wydatki, związane z produkcją (surowce, robocizna itp.). a z prawej strony — przychody, uzyskane ze sprzedaży wyprodukowanych towarów oraz z wynagrodzeń za wykonane roboty. Przy operacjach na kredyt należy prowadzić księgę (konto) dla rozrachunku z dłużnikami i wierzycielami i w razie potrzeby księgę (konto) weksli.

Przepisy, zawarte w części 2, z wyjątkiem ustępu drugiego, oraz części 4 § 2 niniejszego rozporządzenia obowiązują również przy prowadzeniu uproszczonych ksiąg handlowych.

O ile księgi, prowadzone według zasad uproszczonej księgowości, nie zostały oparafowane i poświadczone w myśl przepisów obowiązującego na danym obszarze kodeksu handlowego, wówczas podlega zaświadczeniu księga obejmująca konto towarów (przychodu i rozchodu towarów) względnie konto produkcji. Zaświadczenia ksiąg mogą być dokonywane przez władze podatkowe I lub II instancji (izby skarbowe, urzędy skarbowe) oraz organa samorządu gospodarczego.

Badanie ksiąg handlowych.

§ 5. Badanie ksiąg handlowych przedsiębiorstw może być uskutecznione jedynie na podstawie pisemnych zarządzeń władz podatkowych.

Badanie ksiąg iść winno w kierunku:

1. ustalenia rodzaju przedsiębiorstwa i zakresu jego działalności;
2. stwierdzenia: a) czy prowadzona księgowość odpowiada przepisom niniejszego rozporządzenia oraz b) czy zapisy w księgach odpowiadają stosunkom faktycznym i czy są rzetelne;
3. sprawdzenia względnie ustalenia obrotów, osiągniętych przez przedsiębiorstwo.

Dla uzgodnienia zapisów w księgach i porównania ich ze stanem faktycznym badanie ksiąg może być uzupełnione przez szczegółowe oględziny przedsiębiorstwa (budynków, maszyn, narzędzi technicznych, składów itp.)

Badanie ksiąg winno być dokonane w takim zakresie, aby nie zmuszało do wielokrotnego powtarzania rewizji i prowadzone w ten sposób, by nie hamowało toku pracy przedsiębiorstwa.

Z wyników badania ksiąg handlowych sporządza się protokół.

Protokół badania ksiąg winien zawierać wszelkie dane przedmiotowe, mające znaczenie dla wymiaru podatku a przedewszystkiem:

1. opis przedsiębiorstwa:
   a) nazwę i rodzaj przedsiębiorstwa,
   b) miejsce jego wykonywania,
   c) dane co do rejestracji (rejestr handlowy),
   d) dane co do statutu lub umowy o zawiązaniu spółki, o ile przedsiębiorstwo nie jest własnością osoby fizycznej,
   e) ilość i siedziby oddziałów,
   f) kategorję wykupionych świadectw przemysłowych i ilość kart rejestracyjnych,
   g) ilość pracujących.
2. opis rachunkowości:
   a) okres gospodarczy, objęty księgami,
   b) rodzaj i forma księgowości oraz spis prowadzonych ksiąg handlowych,
   c) uwagi co do sporządzenia inwentarza, bilansu otwarcia i zamknięcia,
   d) uwagi co do prowadzenia księgowości udokumentowania zapisów i przechowywania dowodów.
3. stwierdzone uchybienia i nieprawidłowości w zapisach badanych ksiąg:
4. ustalenie obrotu przedsiębiorstwa według stawek podatkowych z wykazaniem ujawnionych różnic i szczegółowem ich wyjaśnieniem.

W razie ujawnienia w prowadzonych przez przedsiębiorstwo księgach zapisów niezgodnych z rzeczywistością lub pomijania zapisów, należy w protokóle przytoczyć wszelkie dane, stwierdzające tę okoliczność.

Odpis protokółu wydaje się przedsiębiorcy, który ma prawo bądź niezwłocznie, bądź w terminie do dni 8, licząc od dnia spisania protokółu, złożyć swe oświadczenie co do uwag, zawartych w protokóle.

Ocena ksiąg handlowych.

§ 6. Ocena ksiąg handlowych przy wymiarze podatku przemysłowego, należy do władz wymiarowych.

Za prawidłowe uważa się księgi handlowe: 1. których rodzaj, forma i sposób prowadzenia odpowiadają przepisom kodeksu handlowego, względnie przepisom niniejszego rozporządzenia, oraz 2. które są rzetelne pod względem materjalnym.

Za nierzetelne uważa się księgi handlowe, prowadzone niezgodnie z istotnym stanem rzeczy.

§ 7. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

(Dz. U. R. P. 1932 nr. 41, poz. 412).

ZARZĄDZENIE MINISTERJALNE W SPRAWIE CENNIKÓW.

Ministerstwo Spraw Wewn. wydało zarządzenie. przypominające o obowiązku ujawniania cen przedmiotów powszedniego użytku. W zarządzeniu tem Ministerstwo wyjaśniło, że przy stosowaniu rozporządzenia z 23 lutego 1923 r. o obowiązku kupców co do ujawniania cen przedmiotów powszedniego użytku, sporządzania faktur przy zawieraniu interesów i przedstawiania ich na żądanie władzy — należy przestrzegać następujących zasad:

Przepisom tego rozporządzenia podlegają tylko posiadacze składów, sklepów. jatek mięsnych, handlów, straganów, restauracyj, bufetów kolejowych, cukierni i innych przedsiębiorstw sprzedaży przedmiotów powszedniego użytku.

Nie podlegają natomiast tym przepisom producenci rolni, którzy, nie mając przedsiębiorstwa handlowego sprzedają produkty własnego gospodarstwa rolnego.

Za przedmioty powszedniego użytku, które podlegają obowiązkowi ujawniania cen, uważane są artykuły następujące: ziemiopłody i ich przetwory, jak: żyto, pszenica, jęczmień, owies, mąka żytnia i pszenna pieczywo (wszelkie), kaszy (wszelkie) i t. d.

Jarzyny (wszelkie), jak ziemniaki, kapusta, buraki. groch, fasola, kalafiory. szparagi. szpinak i t. d.; Nabiał i jaja, masło. mleko (wszelkie) zbierane, niezbierane, kwaśne. sterylizowane. skondensowane, śmietana, śmietanka. sery krajowe. jaja, ryby: żywe. śnięte, wędzone;

Potrawy i napoje w restauracjach z wyjątkiem win i wódek; owoce krajowe świeże i suszone, cytryny;

Mięso, wędliny, drób, bydło i nierogacizna oraz tłuszcze jadalne, jak słonina. smalec, łój jadalny, tłuszcze roślinne;

Artykuły kolonjalne i inne: herbata, kawa. kakao, ryż. cukier., cykorja, marmolada, powidła, sól, ocet. oliwa, śledzie, zapałki. drożdże, miód, pieprz. proszki do pieczywa. grzyby, oleje jadalne;

Artykuły odzieżowe i galanterja: materjały wełniane, materjały bawełniane, materjały półwełniane, odzież (gotowe ubrania), bielizna. wyroby trykotowe, wełniane i bawełniane, kapelusze i czapki, obuwie, galanterja nieopłacająca podatku od zbytku;

Artykuły opałowe: węgiel, koks, drzewo, torf, brykiety;

Artykuły oświetleniowe: nafta. spirytus do palenia, świece, elektryczność. gaz, artykuły do instalacji elektryczności i gazu;

Pasza: siano, słoma, owies, otręby, makuchy (pasza treściwa);

Artykuły budowlane: cegła. wapno, cement, drzewo budowlane, żelazo do budowy. gwoździe, szkło do szyb;

Artykuły gospodarstwa domowego: naczynia żelazne ,naczynia emaljowane. naczynia blaszane. naczynia gliniane, szklanki. fajans, porcelana gładka niemalowana, łyżki. noże, widelce, (z wyjątkiem srebrnych i złotych), łańcuchy, sznury, nici, pasta do obuwia. mydło do prania, szczotki, pasta do podłóg, soda;

Skóry: skóry niewyprawione. skóry wyprawione;

Przybory szkolne i materjały piśmienne: papier, pióra, ołówki, gumy. atrament, bibułka, kajety i t. d

Artykuły apteczne: środki opatrunkowe. środki dezynfekcyjne, bandaże. gaza. wata, najniezbędniejsze artykuły codziennej higjeny: jak szczoteczki do zębów, proszki i pasty do zębów, terpentyna, benzyna, wosk i t d.

Obowiązek nałożony omawianem rozporządzeniem polega bezpośredniem uwidocznianiu cen na przedmiotach powszechnego użytku oraz na wywieszeniu cennika (wykazu cen) takich przedmiotów.

Bezpośrednie ujawnianie cen polega na oznaczeniu cen każdego gatunku i rodzaju przedmiotów powszechnego użytku, przeznaczonych na sprzedaż, a znajdujących się zarówno wewnątrz lokalu sklepowego jak i na wystawie sklepowej.

Cenniki (wykazy cen) powinny być: drukowane lub pisane atramentem, jednolitego formatu o wielkości co najmniej pół arkusza papieru oraz powinny zawierać nazwę firmy, datę sporządzenia, wyszczególnienie towarów według gatunków i rodzajów i ich cen. Cenniki odpowiadające tym warunkom mają by umieszczane wewnątrz lokalu sklepowego na miejscu widocznem, umożliwiającem zapoznanie się z nim przez kupujących.

Ceny uwidocznione tak na samym towarze, jak również i podane w cenniku — powinny być obliczane wyłącznie w stosunku do obowiązujących jednostek miar (1 m. 1 l. 1 klg. i t. p.) lub sztuki — przyczem podawanie cen od — do — winno być ograniczone tylko do tych wypadków, gdzie szczegółowe wyliczenie wszystkich gatunków i rodzajów towarów nastręczałoby znaczne trudności ze względu na ich ilość.

Za brak cen na towarze oraz za brak cennika odpowiedzialnym jest zawsze posiadach przedsiębiorstwa; odpowiedzialności tej nie zmniejsza fakt sporządzania cenników przez zrzeszenie kupców.

Cenniki nie mogą być w żadnej formie zatwierdzane przez władze administracji ogólnej lub samorządowej — chociażby obejmowały i takie artykuły, których ceny są ustalane przez komisje do wyznaczania cen, jak również nie mogą zawierać żadnych odnotacyj ,wzgl. uwag, któreby na takie zatwierdzenie wskazywały.

SPRAWY PODATKOWE

KALENDARZYK PODATKOWY NA M. CZERWIEC 1932 R.

PODATEK PRZEMYSŁOWY.

Do dnia 15 czerwca winny wpłacić zaliczkę za miesiąc maj przedsiębiorstwa przemysłowe od I-ej do V-ej kategorji i handlowe I—II kategorji, prowadzące prawidłowe książki handlowe oraz przedsiębiorstwa, zobowiązane do publicznego składania rachunków. Inne przedsiębiorstwa mogą wpłacać tę zaliczkę w wysokości $^{1}/_{15}$ części wymiaru za ubiegły rok podatkowy.

PODATEK DOCHODOWY.

W ciągu czerwca, do 1-go lipca muszą osoby fizyczne i prawne składa6 zeznania o dochodzie. Również w tym terminie należy wpłacić połowę kwoty podatku od dochodu, wykazanego w zeznaniu wraz z podatkiem kryzysowym. O ile zeznania podatkowego nie złożono, to wpłacić należy połowę wymiaru ubiegłorocznego.

Do 7 wpłacać należy potrącone pracownikom kwoty podatków od uposażeń i wynagrodzeń za najemną pracę.

PODATEK OD KAPITAŁÓW I RENT.

Wpłacać należy potrącony podatek w ciągu dni 14-tu od terminu płatności procentów względnie w ciągu dni 15-tu od zamknięcia rachunków.

GIEŁDY

NOTOWANIA ZBOŻOWE W TORUNIU.

Notowania kupców zbożowych w Toruniu z dnia 6 czerwca 1932 r. (Ceny rozumieją się za kg. franco stacja załadowania na Pomorzu, za otręby franco stacja odbiorcza).

pszenica dworska 128 ft.	26.00—26.50
pszenica targowa 126 ft.	25.75—26.25
żyto	26.00—26.50
jęczmień targowy	20.50—21.50
owies	21.00—21.50
mąka pszenna	43.00—45.00
mąka żytnia	41.00—42.00
otręby pszenne	15.75—16.75
otręby żytnie	16.25—17.25

Ogólne usposobienie spokojne.